

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/polskie-podziemie-niepodleglos/lownik-i-biogramy-post/155918,Rzewuski-Andrzej-Hancza-18951946.html>

04.05.2024, 17:02

Rzewuski Andrzej „Hańcza” (1895-1946)

Ppłk Andrzej Rzewuski „Hańcza” (1895-1946), ur. 31 X 1895 r., Aszchabad, Rosja (obecnie: Turkmenistan). Rodzina pochodziła z Podola. Jego ojciec był pułkownikiem artylerii armii rosyjskiej. Postanowił kontynuować tradycje rodzinne i podjął naukę w rosyjskich szkołach wojskowych. W szeregach armii rosyjskiej walczył na frontach I wojny światowej. Po powrocie do Polski w 1920 r. wstąpił do WP, a następnie walczył w wojnie polsko-bolszewickiej. W odrodzonej Polsce służył zawodowo w WP. Pracował w szkolnictwie wojskowym, kształcąc przyszłych artylerzystów. Walczył w wojnie 1939 r. Jego jednostka została rozbita koło Sambora, ale jemu samemu udało się przedrzeć do Warszawy. W lutym 1940 r. zaprzysiężony do ZWZ, gdzie służył w kontrwywiadzie. Następnie przeszedł do Komendy Obrońców Polski i po roku został jej komendantem. Doprowadził do scalenia podległej sobie struktury z AK. Następnie przeniesiono go do Okręgu Lublin AK, gdzie jesienią 1942 r. objął funkcję inspektora Inspektoratu Rejonowego Lublin. Wykorzystywał swoje wcześniejsze doświadczenia i prowadził rozmowy scaleniowe z miejscową NOW. Od kwietnia 1944 r. kierował Wydziałem Artylerii Oddziału III w KG AK. W powstaniu warszawskim był dowódcą 3. Kompanii Batalionu „Miłosz”, walczącego w Śródmieściu. Po upadku powstania opuścił miasto jako osoba cywilna. W styczniu 1945 r. objął stanowisko komendanta Okręgu Poznań AK. Nie wykonał rozkazu o rozwiązaniu AK i kontynuował działalność podziemną. W maju 1945 r. na bazie dotychczasowego Okręgu stworzył WSGO „Warta”, lojalną wobec naczelnego wodza w Londynie. W czerwcu 1945 r. podporządkował się dowódcy DSZ i został mianowany delegatem Okręgu Poznań DSZ, równocześnie sprawował pieczę nad WSGO „Warta”. 26 XI 1945 r. UB aresztował go w Poznaniu. Wysyłał grypsy z więzienia, które były przechwytywane przez UB i wykorzystywane w działaniach operacyjnych. Po odkryciu tego faktu podejmował kolejne próby samobójcze. 20 V 1946 r. powiesił się w celi więzienia. Pochowany w nieznanym miejscu. Odznaczony m.in. Krzyżem Walecznych i Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami.

Opcje strony